

گنگاشی در تغییر ارزش‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی

عنوان: گنگاشی در تغییر ارزش‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی
 نویسنده: عبدالرضا حاجبلی
 تهران: ۱۳۸۰
 ناشر: دفتر نشر معارف، ۲۶۷ صفحه
 سحر برین‌خو

تلاش داشته است با روش علمی، گنگاشی در تغییرات ارزشی در ایران پس از انقلاب اسلامی داشته باشد و با مطالعه و بهره‌برداری از نظریات جامعه‌شناسان و اندیشمندان سایر حوزه‌های علمی به فرآیند تحول و تغییرات ارزشی بپردازد.

یکی از عناصر مهم فرهنگ، ارزش‌های حاکم بر زندگی انسان‌هاست. ارزش‌های اجتماعی به عنوان خواسته‌ها و مطلوبیت‌هایی هستند که در یک زمان برای افراد جامعه‌ای خاص، به زندگی اجتماعی آنها نظم بخشیده، امکان تداوم حیات اجتماعی را می‌سازند. شناخت دقیق در ارزش‌های اجتماعی و عوامل مؤثر بر آنها، نقش ارزش‌ها در زندگی اجتماعی، تغییراتی که در طول زمان می‌پذیرند و...، از جمله مباحثی است که می‌تواند مورد توجه قرار گیرد.

در کتاب حاضر سعی بر این بوده است که به موضوع تغییر ارزش‌ها در جامعه‌ی ایران با بررسی مطبوعات کشور پرداخته شود. لذا موضوع این تحقیق بررسی تطبیقی تغییر ارزش‌های اجتماعی ایران در مطبوعات در سال‌های ۱۳۶۰ و ۱۳۷۵ می‌باشد.

این مجموعه در پنج بخش تنظیم شده است. فصل اول به مفهوم شناسی و طرح موضوع می‌پردازد. در این فصل تعاریفی از فرهنگ و ارزش ارائه شده است و نقش فرهنگ در زندگی انسان، تغییرات فرهنگی در جامعه‌ی جدید، ویژگی‌ها و کارکردهای ارزش‌ها و تغییر ارزش‌ها مورد بررسی قرار گرفته است.

فصل دوم به نسبت و رابطه‌ی انقلاب و تغییر ارزش‌ها و نظریاتی که در این حوزه مطرح هستند، اشاره دارد.

«انقلاب تغییر نسبتاً ناگهانی، سریع و خشونت‌آمیز قوانین رسمی ولی مهجور گروه‌ها یا نهادها و نظام ارزش‌هایی است که قوانین مزبور نماینده‌ی آنها می‌باشد».

در فصل سوم به مباحث روش شناسی و تعریف مفاهیم کلیدی در پژوهش پرداخته شده است. فصل چهارم نتایج و یافته‌های پژوهش را در قالب جداول یک بعدی و دو بعدی مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است و در فصل پنجم و پایانی خلاصه و نتیجه‌گیری تحقیق آمده است.

نگاهی گذرا به روند تغییر و تحولات که در پدیده‌های مادی و معنوی رخ می‌دهد، حکایت از این دارد که همواره حفظ و نگهداری یک پدیده از ایجاد آن مشکل‌تر است. انقلاب‌ها و خیزش‌های مردمی و دینی از این قاعده مستثنی نیستند و سیر صعودی و افول را در عرصه‌ی تاریخ طی می‌کنند.

در جهان معاصر که در آن تحولات، سریع به وقوع می‌پیوندند و شبکه‌های ارتباطی گسترده‌ای بین جوامع وجود دارند، تعامل و برخورد فرهنگ‌ها و نظام‌های ارزشی آنها با یکدیگر، انسجام مکانیکی و سنتی اجتماعات را به چالش کشانده، منجر به اختلاط و برخورد فرهنگ‌ها و نظام‌های ارزشی جوامع مختلف شده است. در شرایط جدید جوامعی می‌توانند حیات فرهنگی را تداوم بخشند که نه تنها نظام ارزشی خودی را حفظ کنند، بلکه بتوانند با دنیا وارد گفت‌وگو شده و ارزش‌های اجتماعی خود را به جهانیان عرضه داشته، به تعاملات فرهنگی دوسویه بپردازند.

ارزش‌های اجتماعی به عنوان مهم‌ترین عناصر فرهنگی مورد توجه بسیاری از اندیشمندان و خاصه جامعه‌شناسان قرار گرفته است. تغییراتی که در ساختارهای اقتصادی، جمعیتی، آموزشی و فرهنگی و سیاسی جامعه‌ی ایران به وجود آمده است، به تبع خود تغییر ارزش‌ها را به موضوعی جدی و جالب توجه تبدیل کرده‌اند. به نظر می‌رسد صف‌بندی‌های مختلفی پیرامون اعتقاد و عدم اعتقاد به ارزش‌های جامعه، خطراتی که نظام ارزشی جامعه را تهدید می‌کند و راه‌های اصلاح ارزش‌ها شکل گرفته است. نمی‌توان معضلات و مشکلات سیاسی، اقتصادی و فرهنگی جامعه‌ی ایران را مورد تحلیل قرار داد، ولی رابطه و نسبت میان ارزش‌های اجتماعی با این مقولات را نادیده گرفت. در ایران امروز نسل جدیدی ظهور کرده است که به دنبال آرمان‌ها و اهداف متفاوتی از نسل گذشته است و به نظر می‌رسد با عدم انتقال مناسب نظام ارزشی در جامعه‌ی ایران در گذشته، ما در آینده نیازمند تحولات و تغییرات بسیار سریع‌تری در حوزه‌های مختلف اجتماعی باشیم.

کتاب «گنگاشی در تغییر ارزش‌ها پس از پیروزی انقلاب اسلامی»